Gemeente Druten

Openbaar Zaaknummer: Z/24/243499

Beslisnota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Groene Metropool Regio Arnhem - Nijmegen jaarstukken 2023 en regioagenda en ontwerpbegroting 2025-2028

Datum: 28 mei 2024

Voorgesteld besluit
de Gemeenteraad besluit:

1. In te stemmen met de Jaarstukken van de Groene Metropool Regio Arnhem Nijmegen (GMR) over 2023, bestaande uit het Jaarverslag 2023 en de Jaarrekening 2023 en hierop een positieve zienswijze in te dienen zoals voorgesteld in de brief (bijlage 1).
2. In te stemmen met de nieuwe concept Regioagenda 2025-2028 GMR inclusief conceptbegroting 2025-2028, hierop een positieve zienswijze op in te dienen en het college toestemming te geven in te tekenen op alle opgaven, zoals voorgesteld in de bijgevoegde brief (bijlage 1).
3. Met betrekking tot de stichting The Economic Board (TEB):
    a. Kennis te nemen van de jaarstukken 2023,
    b. In te stemmen met een indexering van de inwoner bijdrage.
    Zoals voorgesteld in de bijgevoegde brief (bijlage 1)
4. In te stemmen met de uitreding van gemeente Montferland uit de Gemeenschappelijke Regeling Regio Arnhem Nijmegen, hierop het college een positieve zienswijze in laten te dienen bij de GMR zoals voorgesteld in de bijgevoegde brief (bijlage 2).

Aanleiding
De Groene Metropoolregio (GMR) is op 1 januari 2021 van start gegaan. Deze samenwerking van 18 gemeenten zet zich in voor een goede inpassing en balans van wonen, werken en mobiliteit in onze levendige regio van stedelijkheid en ontspannen leefkwaliteit. Dit doet zij aan de hand van vijf opgaven: Circulaire regio, Productieve regio, Ontspannen regio, Groene groeiregio en Verbonden regio. De uitwerking van de vijf opgaven in de regionale agenda 2023-2024 toont ambitie en heeft een belangrijke toegevoegde waarde voor Druten en de regio als geheel. De agenda geeft vorm aan het benodigde partnerschap in onze regio, waarin aandacht is voor gebiedsgericht werken, majeure opgaven en regionale samenwerking op lobby richting provincie, rijk en Europa. Uw raad heeft daarom eind 2022 besloten in te tekenen op alle opgaven met een looptijd van twee jaar (de jaren 2023 en 2024).

De agenda en bijbehorende meerjarenbegroting is in inhoudelijk en financieel opzicht slechts beperkt gewijzigd, waarmee een logische invulling voor 2024 wordt gegeven aan de eind 2022 afgesloten tweejarige opgaveovereenkomsten.
Op 15 april 2024 heeft de GMR de Jaarstukken 2023, de nieuwe concept Regioagenda 2025-2028 en de Begroting 2025-2028 toegezonden. Uw raad wordt – conform bepalingen in de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) en de betreffende gemeenschappelijke regeling (GR) - in de gelegenheid gesteld om hierop een zienswijze in te dienen. Hiertoe hebben wij het voorliggende voorstel opgesteld.

Daarnaast zal aan de raad de jaarstukken van de The Economic Board (TEB) worden voorgelegd omdat de gemeenten via de GMR de TEB subsidiëren. De TEB vraag echter ook om de subsidie aan de TEB die gebaseerd is op een inwonerbijdrage te indexeren vanwege verhoogde kosten en nieuwe taken die de TEB van de GMR heeft gekregen.
Als laatste zal de uittreding van gemeente Montferland worden voorgelegd volgens de gewijzigde regeling GR n.a.v. de Wijzigingswet Wet Gemeenschappelijke Regelingen. De uittreding is al geruime tijd aangekondigd en het gevraagde besluit om een zienswijze is in basis een formaliteit.

Jaarstukken
Net als in 2022 heeft de GMR 2023 wederom met een positief resultaat afgesloten, het gaat in 2023 om een bedrag van €364.316,-.
Vanwege onvoorziene omstandigheden zijn er voor een bedrag van €75.000,- extra kosten gemaakt voor het projectmanagement vanwege de uitvoering van de Regiodeal met het Rijk. Het algemeen bestuur van de GMR besloten dit uit het positief resultaat te bekostigen. De regiodeal heeft de GMR €15.000.000,- opgebracht en is in die zin te verdedigen. De Gemeente Druten doet ook met de Regiodeal mee onder het speerpunt Wijk- en Dorpsgericht werken bij de opgave Groene Groeiregio.
Het resterende bedrag €289.316,- (€364.316,- minus €75.000,-) van het positieve resultaat, wordt teruggestort op de rekening van de deelnemende gemeenten. Voor Druten betekend dit dat er €6.991,- wordt teruggestort op de rekening van Druten op basis inwoner aantal Druten 1-1-2022 zijnde 19.177 inwoners.

Nieuwe Regio agenda en begroting (inclusief TEB)
De begroting van het regiobureau bouwt voort op het in 2021 geactualiseerde bedrijfsplan. In de praktijk is gebleken dat de regie op communicatie en profilering van de GMR beter vanuit het regiobureau kan worden aangestuurd. In de begroting van 2025 is de ingezette lijn van de begroting 2024 verder doorgezet.
Ten opzichte van 2024 is een indexatie van 6,54%, conform de Begrotingsrichtlijnen Regio Nijmegen 2024 (BRN), toegepast.
Verder heeft The Economic Board (TEB) aan de GMR gevraagd de subsidie van de gemeenten aan de TEB te indexeren. Dit vanwege gestegen kosten op de begroting. De stijging is o.a. vanwege de overdracht Human Capital Agenda (HCA) van de GMR naar de TEB. De inwonerbijdrage via de GMR was €1,00 en wordt €1,04. De GMR heeft hier onder voorbehoud van goedkeuring van de raden mee ingestemd.

Bijdrage per inwoner	**2024**	**2025**
Regiobureau:	***€ 2,71***	***€ 2,77***
Opgaven GMR:		
Groene groeiregio	***€ 0,99***	***€ 1,18***
Productieve regio	***€ 1,05***	***€ 0,92***
Ontspannen regio	***€ 0,66***	***€ 0,92***
Verbonden regio	***€ 1,58***	***€ 1,59***
Circulaire regio	***€ 1,56***	***€ 1,63***
Totaal Opgaven	***€ 5,84***	***€ 6,24***
Totaal GMR	**€ 8,55**	**€ 9,01**
The Economic Board (TEB)	**€ 1,00**	**€1,04**
Totaal per inwoner	**€9,55**	**€10,05**

Bovenop de €9,01 doet Druten mee aan de subsidiering via de GMR van The Economic Board (TEB) met € 1,04 per inwoner. Hiermee in de begroting 2025. Voor 2026 en verder zal deelname door Druten aan de TEB opnieuw beoordeeld worden.
Voor 2025 komt de totale bijdrage voor de GMR uit op €10,05 per inwoner.
De bijdrage vanuit Druten wordt bepaald door het inwoneraantal per 1-1-2024, zijnde 19.581 inwoners. De totale bijdrage van Druten aan de GMR én de TEB komt dan voor 2025 uit op € 196.789,-.

Gewenst resultaat
Het algemeen bestuur van de GMR in kennis te stellen van de zienswijzen van de gemeente Druten, zodat daarmee rekening kan worden gehouden bij de vaststelling van de Jaarstukken 2023 én de Nieuwe regioagenda en begroting 2025-2028.

Argumenten
1.1 De jaarrekening geeft aanleiding voor het indienen van een positieve zienswijze
In de jaarrekening (bijlage 4) wordt op een heldere en juiste wijze de voortgang en verrichte activiteiten van de regionale samenwerking en de besteding van de budgetten in de GMR verantwoord.
In de GR is in artikel 31, lid 8 vastgelegd dat een positief resultaat terugvloeit naar de deelnemende gemeenten. Het AB van de GMR stelt dan ook voor om het positieve resultaat terug te storten naar de gemeenten in de regio. Hiermee kan worden ingestemd.

2.1 De agenda en begroting zijn in lijn met eerdere afspraken en wensen vanuit uw raad; de beperkte wijzigingen geven geen aanleiding tot het indienen van een zienswijze.
De nieuwe regioagenda (bijlage 6) is op enkele wijzigingen na, grotendeels een voortzetting van de oude regioagenda. Veel opgaven geven invulling aan beleid van Druten. Ook zouden bepaalde zaken zonder GMR niet zelfstandig van de grond zijn gekomen of zijn veel effectiever opgepakt kunnen worden. Afstemming en samen oppakken in GMR verband heeft zeker voordeel op bijvoorbeeld de Regionale Energie Strategie of de Human Capital Agenda. Andere zaken die momenteel regionaal worden opgepakt zijn het Regionaal Mobiliteitsplan en het Regionaal Programma Werklocaties en de 5 verhaallijnen rondom de samenwerking op gebied van Recreatie en Toerisme.
Nieuw is de integrale tafel. Deze is in het leven geroepen als gevolg van de evaluatie en de aanbeveling hierop. Op deze wijze tracht de GMR een betere integrale afweging te kunnen maken in de besluitvorming. Denk bijvoorbeeld aan ontwikkelingen rondom netcongestie of de verdeling van schaarse ruimte. Deze zaken zijn opgave overstijgend hebben effect op alle opgaven van de GMR. De integrale tafel is bij wijze van proef voor 1 jaar door het algemeen bestuur ingesteld en wordt dan geëvalueerd.
2.2 De vijf opgaven vormen een integrale samenhang
De opgaven van de Groene Metropool Regio zijn zo met elkaar verweven dat het onlogisch is om niet op alle vijf in te tekenen voor Druten.

3.1 De Groene Metropool Regio is de belangrijkste subsidieverstrekker van The Economic Board
Stichting The Economic Board (TEB) heeft ter verantwoording haar jaarverslag en jaarstukken over 2023 aan het bestuur van de GMR aangeboden als subsidieverstrekker namens de deelnemende gemeenten. Deze zijn door het AB aan de deelnemende gemeenten doorgestuurd. Voor uw informatie zijn de stukken aan dit voorstel toegevoegd (bijlage 8 en 9).

3.2 de kosten zijn door inflatie in de afgelopen 4 jaar gestegen zonder dat deze subsidie aan The Economic Board (TEB) is geïndexeerd
In 2020 heeft de raad van Druten en de andere deelnemende raden in de Groene Metropool Regio ingestemd met de vaste subsidiering van de TEB voor €1,- per inwoner voor 2021 t/m 2025. Daarvoor ontving de TEB ook al vanaf 2016 €1,-. Dit bedrag is nooit aangepast of geïndexeerd. De kosten voor de TEB zijn daarentegen vanzelfsprekend wel geïndexeerd. Met een versnelling van de inflatie lopen mede daardoor de exploitatielasten verder op. Het Algemeen Bestuur van de Groene Metropool Regio is voornemens aan het verzoek van de TEB tegemoet te komen en stelt daarom een indexering van de inwoner bijdrage aan de TEB voor aan de deelnemende gemeente.
3.3 De triple Helix samenwerking blijft onveranderd belangrijk voor oplossingen en innovaties bij maatschappelijke vraagstukken
De samenwerking tussen overheid, bedrijfsleven en kennisinstellingen en onderwijs blijft ook voor de komende jaren belangrijk. De doelstelling van deze samenwerking is geen nieuw beleid maar voortzetting van de samenwerking. Via de GMR wordt het aandeel vanuit de overheid hierin meegenomen.
Een goed voorbeeld hiervan is de Human Capital Agenda waarin we samenwerken aan een gezonde arbeidsmarkt. De Human Capital Agenda is vorig jaar gereed gekomen bij de GMR ism de TEB.
De TEB neemt dit over van de GMR en zal hieraan uitvoering gaan geven in onze regio.

4.1 Montferland heeft besloten om uit de GMR te treden en zich aan te sluiten bij de Regio Achterhoek.
Het is al enige tijd bekend dat Montferland wil uitreden. Per 1 januari 2025 zal dit worden geëffectueerd en Montferland zijn uitgetreden. Conform de GR is een uittredingsvergoeding vastgesteld (zie bijlage 11). Eveneens conform de herziene Gemeenschappelijke Regeling die op 27 juni voorligt in de gemeenteraad van Druten dienen de volgende stappen in achtgenomen moeten worden:
- stap 1: Eerst vraagt het college de gemeenteraad om een zienswijze
- stap 2: Uw college vraagt de gemeenteraad om toestemming om de regeling te mogen wijzigen
- stap 3: Na verkregen toestemming van de gemeenteraad kan uw college de regeling wijzigen.

Het nu voorliggende gevraagde besluit betreft stap 1. Er is voor Druten verder geen reden om een negatieve zienswijze hierop in te dienen. Indien de raad daarmee kan instemmen zal het college dit aan de GMR laten weten.

Tegenargumenten en risico's
1.1 Er is nog géén goedkeurend verslag van de accountant.
Zoals de GMR in de aanbiedingsbrief uitlegt is het (nog) niet mogelijk om de accountantsverklaring (en rapport van bevindingen) aan te bieden. Door ontwikkelingen op nationaal niveau met betrekking tot de BBV en de wet Fido, kan de accountant van de GMR de verklaring op dit moment nog niet afgeven. Het algemeen bestuur is hierover op 10 april door het dagelijks bestuur geïnformeerd. Zodra de verklaring is ontvangen, wordt die alsnog toegestuurd. Naar verwachting wordt die in week 22 aangeleverd volgens de GMR.

Financiële gevolgen

Jaarrekening 2023
Het resterende bedrag €289.316,- (€364.316,- minus €75.000,-) van het positieve resultaat, wordt teruggestort op de rekening van de deelnemende gemeenten. Voor Druten betekend dit dat er €6.991,- wordt teruggestort op de rekening van Druten. Voorstel is om dit bedrag aan de eenmalige middelen toe te voegen.

Begroting 2025 - 2028
De bijdrage aan de GMR in 2024 bedraagt €186.380,- en stijgt voor 2025 met €10.409,- naar €196.789,- Deze stijging is met name vanwege de indexering is in de meerjaren begroting reeds gedeeltelijk voorzien.
De bijdrage aan de GMR (structurele kosten) ad €196.789,- (exclusief indexering) kunnen worden betaald uit de Groene Metropool Regio (601036).
De begroting van Druten sluiten we aan op de begroting van de GMR 2025 in de perspectiefnota.

Voor deelname aan de TEB zal in 2025 voor de begroting 2026 een nieuwe afweging moeten worden gemaakt omdat de huidige afspraken lopen tot 2026.

Met de uitreding van Montferland is in de nieuwe begroting rekening gehouden.

Communicatie
De Groene Metropool Regio zal de communicatie rondom de jaarstukken, de begroting en de uitreding Montferland verzorgen.

Uitvoering of Vervolgstappen
Voor de jaarrekening verwacht de GMR voor 7 juni een reactie. De GMR is echter al op de hoogte dat dat wegens de planning van de raad pas na de raadsbehandeling van 27 juni zal plaatsvinden. Deze zal in het Algemeen Bestuur van 3 juli 2024 worden vastgesteld.

Voor de nieuwe regioagenda en begroting ’25-’28 als ook de zienswijze op uittreding van gemeente Montferland verwacht de GMR voor het zomerreces reactie. Na de raad van 27 juni zal de zienswijze van Druten aan de GMR worden gestuurd.

Met betrekking tot intekenen op de opgaven van de Regioagenda:
Naar verwachting zal het Algemeen bestuur zich in september 2024 beraden en de regioagenda vast stellen. Voor de nieuwe Regioagenda en begroting zal aan de raden in september de zienswijze en het besluit van het AB bekend worden gemaakt. Daarna zal de GMR per deelnemende gemeente een maatwerkovereenkomst opstellen. De raad kan dan intekenen op de gewenste opgaven voor de gemeente Druten en zorgen dat hiervoor voldoende middelen in de begroting zijn opgenomen.

Voorstel
Advies
1. Bij de voorstel is advies ingewonnen bij de teams juridische zaken en financiën. Zij zijn akkoord.
2. Verder heeft ambtelijke afstemming plaats gevonden met de betrokken beleidsadviseurs verkeer, energie, wonen, natuur, economie, cultuur, recreatie en toerisme en betrokken strategen Gebiedsuitwerking RvN, Landelijk gebied en regioarrangement/NOVEX.